

בבית המשפט העליון

ע"פ 2676/97 - א'

בפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: אבו חוסיין אחמד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה מטעם המבקש לאיסור פרסום

המבקש: בעצמו

החלטה

1. המבקש הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה, בשנת 1997, בעבירה של ניסיון לרצוח את גיסו, כמו גם בעבירת נשק. עונשו של המבקש הועמד, לאחר התערבות ערכאת הערעור ב-ע"פ 2676/97, הוא התיק שבפניי – על ארבע שנות מאסר בפועל, עונש שהמערער ריצה זה מכבר.

2. חלף עשור ומחצה, והמבקש הגיש את הבקשה הנוכחית שבפניי. הבקשה קוראת לאיסור פרסום של פרט מזהה של המבקש, או מי מבני משפחתו, הן בהליך הפלילי שבקשה זו הוגשה בגדרו, והן בהליך אחר, שהתנהל, לדבריו, בבית המשפט לענייני משפחה בשנת 2006 (להלן: ההליך בבית המשפט לענייני משפחה). יצוין כי ההחלטה היחידה שצורפה לבקשה היא פסק דינו של בית המשפט העליון בהליך הפלילי. לטענת המבקש, אתר אינטרנט מסחרי מסוים (שמפעילו לא צורף כצד לבקשה) פירסם את ההחלטות בשני ההליכים, לרבות: הפרטים המזהים שלו, של אשתו ושל ילדיו הקטינים, וההחלטות הפכו נגישות לכל דורש. המבקש מוסיף כי אותו אתר הסיר בינתיים את ההחלטות, תמורת תשלום. עם זאת, המבקש מעוניין, בין היתר, כי בית משפט זה יורה כי גם לעתיד לבוא לא יפרסם גורם כלשהו את הפרטים המזהים באילו משני ההליכים האמורים. המבקש מבהיר כי פרסום שכזה, אם יתרחש, יפגע בפרנסתו,

בהליכי השיקום שלו, בילדיו – החשופים לביקורת נוקבת של חבריהם, ובשלום הבית שהושג בעמל רב וכן בכבוד המשפחה כולה.

3. חרף ההבנה למצוקתם של המבקש ושל בני משפחתו – חוששני כי אין בידי להיעתר לבקשה.

4. אתייחס תחילה לשאלת איסור פרסומו של פסק הדין בהליך הפלילי, שהבקשה שבפני הוגשה בגדרו כאמור. ראוי לציין כי פסק הדין איננו נוקב בפרטיו המזהים של מי מבני משפחתו של המבקש, אלא סוקר בתמצית רק את המעשים בהם הורשע המבקש בבית המשפט המחוזי, לפי הודאתו.

בהקשר זה על כף המאזניים מונחים: מזה – עניינם של המבקש ושל בני משפחתו בפרטיות וכן רצונו של המבקש בשיקום, לאחר שהשלים זה מכבר את ריצויו עונשו, ומזה – עקרון פומביות הדיון. עקרון זה מעוגן, כידוע, בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה ובסעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), והוא עקרון יסודי בשיטתנו המשפטית (ראו: ע"פ 334/81 הגינזר נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(1) 827, 832 (1982); ע"פ 8670/07 דהן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 7.11.2007; להלן: עניין דהן); פסק דיני ב-רע"א 3788/06 יפת נ' ידיעות אחרונות בע"מ (לא פורסם, 19.1.2012; להלן: עניין יפת)). פומביות הדיון, כך הובהר, יש בה, בין השאר, כדי לחשוף את פועלה של מערכת המשפט ואת ההליכים שהיא מקיימת לעניו של הציבור הרחב, היא נועדה להבטיח את זכותם של בעלי הדין להליך תקין והוגן, ויש בה כדי לחזק את אמון הציבור במערכת המשפט בהגשימה את זכותו של הציבור לדעת, את חופש הביטוי ואת חופש התקשורת והעתונאות (ראו: בש"פ 8698/07 אזולאי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 19.10.2005; להלן: עניין אזולאי)). חריגה מעקרון הפומביות תיעשה איפוא במשורה ובזהירות יתירה (ראו: ע"פ 9695/10 אבו ערישה נ' מדינת ישראל, והאסמכתאות שם (לא פורסם, 23.1.2011; להלן: עניין אבו ערישה); בש"פ 5045/11 מדינת ישראל נ' אשד (לא פורסם, 25.9.2011; להלן: עניין אשד); עניין יפת).

5. ניתן לומר כי במצב המשפטי בהווה – הכלל הוא שעצם הפגיעה בפרטיותו של העבריין (ובעקיפין – של משפחתו) מפרסום פסק הדין – לא די בה, כשלעצמה, כדי לגבור על עקרון פומביות הדיון. מכך ניתן לחרוג רק כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות, או כאשר עובדות המקרה מותאמות לאחד החריגים המפורשים שבדין,

דוגמת סעיף 68(ב), או סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט (ראו: עניין אזולאי; עניין דהן; עניין אבו ערישה; עניין אשד; השוו: עניין יפת).

6. ברור כי ההכרעה הערכית המגולמת בשיווי המשקל הנורמטיבי הנ"ל – איננה מובנת מאליה וניתן לטעון לצורך בבחינה מחודשת של השיקולים העומדים על כפות המאזניים, במיוחד עם עבור הזמן כאשר המורשע מבקש להשאיר את עברו – בעבר. עיינו: תומר מוסקוביץ "ההגנה על הפרטיות בפרסומי בתי המשפט – האם ראוי לפרסם שמות בפסקי-דין" משפטים יח 431 (תשמ"ט); הצעת חוק בתי המשפט (תיקון – אי ציון שמות בפסקי דין), התשס"ח-2007, אשר הציעה איסור פרסום של שמות בעלי דין, עדים ואנשים אחרים שלקחו חלק בהליך, אלא באישור בית המשפט ומטעמים מיוחדים שיירשמו).

7. זאת ועוד – אחרת. הקושי בכך שאות הקלון דבק בעברייני זמן רב (אפילו לאחר שהרשעתו נתיישנה, או נמחקה מן המרשם הפלילי) – הופך, כמובן, אקוטי עוד יותר בעידן הטכנולוגי בו אנו מצויים, שכן בימינו אלה הקשת שם במנוע חיפוש יכולה לגלות חיש מהר אירועים, או פסקי דין מן העבר, אף כאשר העברייני זנח מזה זמן רב את דרכו הרעה ועלה על דרך המלך. זה המקום לציין כי לאחרונה אף מינה שר המשפטים ועדה, בראשות כב' השופט בדימוס יצחק אנגלרד, וזו אמורה לבחון את סוגיית פרסום המידע אודות בעלי הדין בהליכים השונים. הועדה האמורה טרם סיימה מלאכתה, למיטב ידיעתי, אך ניתן להניח כי היא תבחן היטב את ההשלכות השונות של ההתקדמות הטכנולוגית דהאידינא, ואת ההגנה הנדרשת לפרטיותם של בעלי הדין ככלל, ואלו שהם צדדים להליך הפלילי – בפרט.

8. העולה מכל המקובץ מלמד שלעת הזו עמדת הדין הקיים גורסת כאמור שבהיעדר נסיבות מיוחדות, ובהיעדר בסיס בהוראות חוק ספציפיות – אין מקום להחסיית שמו של מי שהורשע בפלילים. הנה כי כן עם כל ההבנה לקשיים שהעלה המבקש – הוא לא הצביע על עילה כלשהי הדוחקת אותו לאלו מן החריגים לכלל הרגיל בדבר פומביות הדיון.

9. אשר להליך בבית המשפט לענייני משפחה: ההליך האמור איננו בא בגדר הבקשה שבפני, העוסקת פורמלית בהליך הפלילי בלבד (נוכח הערעור הפלילי שנדון בשעתו בפני בית משפט זה) מכאן שהפניה בבקשה לאיסור פרסום בהליך שנוהל בבית המשפט לענייני משפחה – צריכה להיעשות לערכאה זו ולא לבית משפט זה. יצוין עוד

כי ככלל פרסום פרטיהם המזהים של מתדיינים בבתי המשפט לענייני משפחה (להבדיל ממרבית הערכאות השיפוטיות האחרות) הוא ממילא אסור (ראו: סעיפים 68(ה)(1) בצירוף סעיף 70(א) לחוק בתי המשפט), כך שאם יש גורם המפרסם אותם פרטים, הרי שלכאורה הוא מבצע עבירה ולעתים אף עוולה, כך שניתן לפעול נגדו משפטית אף בלא צורך בצו איסור פרטני (אלא אם כן הדברים הותרו לפרסום קודם לכן).

אזכיר עוד כי לעת הזו, כך ניתן להבין מן הבקשה, ממילא אין פרטי המבקש ומשפחתו באותו הליך חשופים עוד לעין הציבור.

10. הבקשה נדחית איפוא, בלא שאידרש לתגובת המשיבה.

ניתנה היום, י"ג שבט, תשע"ב (06.02.2012).

ש ו פ ט